

ЗАВДАННЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗДОРОВОГО ХАРЧУВАННЯ НАСЕЛЕННЯ

Куліш І. М.,

**к. держ. упр., с.н.с., с.н.с. відділу регіональної екологічної політики та
природокористування, ДУ «Інститут регіональних досліджень ім. М. І.
Долішнього НАН України»**

Тривалий час продовольча безпека населення розглядалась з точки зору забезпечення людей достатньою кількістю продуктів харчування, без огляду на їх харчову цінність. Із збільшенням добробуту населення країни основною метою багатьох урядів стало досягнення рекомендованих вченими добових норм основних поживних речовин у раціоні. Але і цей підхід останнім часом переглядається і дослідники дійшли висновку, що він не відповідає потребам сьогодення. Зі збільшенням неінфекційних захворювань (НІЗ) публічні органи багатьох держав прийняли політику зміни рецептури для захисту населення від цих НІЗ, зосереджуючись переважно на зниженні вмісту натрію або трансжирів у харчових продуктах [1, р. 3].

Сьогодні через недобросовісну рекламу та гостру зацікавленість певних груп осіб, дуже часто применшується корисність одних продуктів і перебільшується – інших. На засилля великої кількості реклами нездорової їжі, що спонукає дітей та підлітків купувати некорисні продукти харчування звертають увагу вчені світу, серед них, зокрема, К. Кун та К. Такер [2], Дж. Вієха і К. Петерсон [3], С. Чу, І. Рашад, М. Гросман [4] та інші.

Розуміння того, яким саме повинен бути раціон харчування змінюється з часом, на це впливає велика кількість різноманітних чинників соціально-економічного характеру. Велике значення має політика держави у цій сфері, це питання вимагає окремого дослідження і є метою статті.

Тип харчування великою мірою залежить від традицій та культури харчування, географічних та екологічних особливостей, доступності та

індивідуальних вподобань. Якщо споживачі не можуть собі дозволити купувати певний продукт через його високу ціну, то яким би корисним він не був, люди не будуть його купувати.

Забезпечення узгодженості національної політики та інвестиційних планів, у тому числі в галузі торгівлі, харчової промисловості та сільського господарства, для сприяння здоровому харчуванню та захисту здоров'я населення можна досягнути за допомогою таких заходів [5]:

- стимулювання, виробників та роздрібних торговців вирощувати, використовувати та продавати свіжі фрукти та овочі;
- стимулювання запровадження у виробничі процеси зміни складу харчових продуктів для зниження вмісту насичених жирів, трансжирів, моносахаридів та дисахаридів, солі/натрію, з метою виключення трансжирів промислового виробництва зі складу харчової продукції;
- дотримання рекомендацій ВООЗ щодо орієнтованого на дітей маркетингу харчових продуктів та безалкогольних напоїв;
- встановлення стандартів, що сприяють практиці здорового харчування шляхом забезпечення наявності здорових, поживних, безпечних та доступних за вартістю харчових продуктів у дошкільних закладах, школах, інших громадських установах та на робочих місцях;
- вивчення нормативних та добровільних інструментів (наприклад, правила маркетингу та політика щодо маркування продуктів харчування), а також забезпечення прийняття економічних стимулів або стримувальних факторів (наприклад, оподаткування та субсидії), що сприяють здоровому харчуванню;
- підтримка транснаціональних, національних та місцевих служб та підприємств громадського харчування з метою покращення поживних якостей їхньої продукції – забезпечення наявності варіантів здорового харчування та їх цінової доступності – та перегляду розмірів порцій і цін на них.

До формування здорового продовольчого середовища – включаючи продовольчі системи, що сприяють різноманітному, збалансованому та

здоровому харчуванню, – необхідно залучати численні сектори та зацікавлені сторони, у тому числі урядові структури та приватний сектор. Уряди країн відіграють вирішальну роль у формування здорового продовольчого середовища, що дозволяє людям приймати та підтримувати практику здорового харчування. Від результативності діяльності осіб, які причетні до розробки та втілення державної політики продовольчого забезпечення населення залежить швидкість побудови в країні середовища здорового продовольства.

Список використаних джерел

1. Gressier M., Sassi F., Frost G. Healthy Foods and Healthy Diets. How Government Policies Can Steer Food Reformulation. *Nutrients*, 2020. Vol. 12(7): 1992. Pp. 1-9. <https://doi.org/10.3390/nu12071992>.
2. Coon K. A., Tucker K. L. Television and children's consumption patterns. A review of the literature. *Minerva Pediatrica*, 2002. Vol. 54. № 5. Pp. 423–436.
3. Wiecha J. L., Peterson K. E., Ludwig D. S., Kim J., Sobol A., Gortmaker S. L. When children eat what they watch. *Archives of Pediatrics & Adolescent Medicine*, 2006. Vol. 160. № 4. Pp. 436–442.
4. Chou S. Y., Rashad I., Grossman M. Fast-food restaurant advertising on television and its influence on childhood obesity. *The Journal of Law and Economics*, 2008. Vol. 51. № 4. Pp. 599–618.
5. Healthy diet. 29 April 2020. World Health Organization. URL: <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/healthy-diet/>.